

MİLLETLERARASI ADLÎ YARDIMLAŞMA KONUSUNDA YENİ GELİŞMELER VE "İADE VE ADLÎ YARDIMLAŞMA KONUSUNDA AVUSTURYA KANUNU" (*)

Asis. Dr. Feridun YENİSEY

GİRİŞ

Milletlerarası Adlî Yardımlaşma konusundaki gelişmeleri iki bölüme ayırarak inceleyeceğim : Birinci Bölümde Milletlerarası Adlî Yardımlaşmanın gelişme sürecine kısaca değindikten sonra, İkinci Bölümde Avusturya'nın 1.7.1980'de yürürlüğe girmiş bulunan "İade ve Adlî Yardımlaşma Hakkındaki Federal Kanunu"nun (**) Ana Hatlarını belirteceğim.

Milletlerarası Adlî Yardımlaşmanın gelişme sürecini incelerken önce terim üzerinde duracağım. Kısaca tarihî gelişmeye gözattıktan sonra 1950'lerden sonra ortaya çıkmış bulunan Milletlerarası Ceza Hukukunun yeni müesseselerini ve bu konuda yapılan Avrupa Sözleşmelerini ortaya koyacağım.

İkinci Bölümde ise, Avusturya Yasasını Devletler arasındaki işbirliği, Hukuk Devleti prensipleri, kişi özgürlükleri orantılılık prensibi ve vatandaşı korumaya yönelik düzenlemeleri açısından inceledikten sonra, Milletlerarası Ceza Hukukunda yargılama yetkisine aynı anda sahip bulunan devletlerden hangisine yargılama yetkisi tanınması gerektiği problemine Avusturya Yasasının nasıl yaklaştığını açıklayacağım.

(*) 16 Nisan 1980 tarihinde İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Enstitüsünde verilen konferansın metnidir.

(**) Adı geçen kanun, tarafımızdan Türkçe'ye çevrilerek Adalet Dergisinde (Ad. D. 1981, Sayı 4, sayfa 590 vd.) yayımlanmıştır.

Birinci Bölüm

MİLLETLERARASI ADLÎ YARDIMLAŞMANIN
GELİŞMESİ

a) Terminoloji :

Üst kavram olarak "Milletlerarası Ceza Hukuku" terimi benimsendiğinde, Milletlerarası Ceza Hukukunun devletlerin yasama ve yargı yetkilerinin sınırlarını gösteren kuralları kapsadığını söyleyebiliriz¹. Ceza Hukukunun uygulanması bakımından ve Milletlerarası Ceza Usulüne ilişkin uygulamaların, yargının diğer ülkelerdeki tesirleri bu kavram altında toplanırlar.

Doktrinde "devletler ceza hukuku" terimi de kullanılmaktadır. Bu kavramla ifade edilmek istenen de millî ceza hukukunun yer itibarile uygulanması, yabancı memlekette işlenen suçlara veya yabancı suçlulara ilişkin sorunlar kastedilmiş, suçluların geriverilmesi devletlerarasındaki adlî işlere ait yardımlaşmalar devletler ceza hukuku kavramı altında toplanmıştır².

Her devlet yasama ve yargılama yetkisinin sınırlarını kendisi çizdiğine göre, Milletlerarası Ceza Hukuku denen şey aslında millî hukukun, iç hukukun bir dalıdır³.

Devletlerin kendi menfaatleri dolayısıyla birbirlerine adlî alanda yardım etmeleri sözkonusu olduğundan, Milletlerarası Adlî Yardımlaşma terimi kanımca daha uygundur. Suçluların geriverilmesinde bir hukukî işbirliği niteliği bulunduğu kuşkusuzdur⁴. Yabancı yargının yerine getirilmesi de adlî yardımlaşmanın özel bir çeşidi olarak kabul edilmelidir. Yabancı doktrinde de bu görüşü savunanlar vardır⁵.

-
- 1) **Dönmezer - Erman**, Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku, c. 3, 8. bası, İstanbul 1980, no. 2161.
 - 2) **Gözübüyük**, Devletler Ceza Hukuku Bakımından Ülkede İşlenen Suçlar, AdD., 1956, 218.
 - 3) **Dönmezer - Erman**, a.g.e., no. 2162.
 - 4) **Armaoğlu**, Belçika Kaidesi ve Siyasî Suçlunun İadesi Meselesi, AdD., 1951, 1591.
 - 5) **Grützner**, (die zwischenstaatliche Anerkennung europäischer

b) *Milletlerarası Adli Yardımlaşmanın gelişmesi.*

20. Yüzyıl başlarında⁶ ceza sahasında klâsik işbirliği “suçluların geriverilmesi” ve “bilgi ve delil konusunda yardımlaşma” dan ibaret idi. Suçluların geriverilmesi yolu, gerek ceza koğuşturması yapmak ve gerekse millî yargının ülkede yerine getirilmesini sağlamak için başvurulmuş bir yoldur.

Yurt içinde ceza muhakemesi yapılırken başka bir yerdeki hâkimin yapması gereken işlemlerle karşılaşıldığında nasıl yer itibarile yetkisiz bir hâkim veya mahkemedен belli bir işlemi yapması istenebiliyorsa, Milletlerarası Ceza Hukuku alanında da bilgi ve delil alışverişi yapılabilmektedir. Avrupa Konseyi suçluların geriverilmesi ve bilgi ve delil alışverişi konularını düzenleyen Sözleşmeler yapmıştır⁷.

Ancak, birarada yaşamanın doğurduğu ihtiyaçlarla Milletlerarası Ceza Hukuku alanında yeni yardımlaşma metodları doğdu. Atılan ilk adım trafik suçlarının diğer bir memlekette koğuşturulmasını sağlayan bir Avrupa Sözleşmesinin hazırlanması oldu (30 Kasım 1964). Bu sözleşmeyi, kişilerin gözlenmesi hakkındaki kararların başka ülkede yerine getirilmesini sağlayan “şartla salıverilen veya mahkûm edilen kişilerin gözlenmesi konusundaki Avrupa Sözleşmesi” (30 Aralık 1964) takip etti⁸.

Strafurteile NJW 1969, 347). Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusundaki Avrupa Sözleşmesinin Tasarısında bu görüşün benimsendiğini açıklamakla birlikte kendisi Milletlerarası Ceza Hukukuna daha geniş anlam vererek yerine getirmeyi bu alana sokmaktadır.

- 6) Eski Yunanda yabancılar hakkında daha ağır cezalar ve özel muhakeme usulleri uygulanmış, Roma'da da özel düzenlemelere gidilmişti. Ortaçağlarda Bartolos'un tesiri ile suç işleyen yabancıların kendi hâkimine gönderilmesi uygulaması yerleşmiş, Almanya'da ise, sıcak koğuşturma adı verilen yerinde cezalandırma ilkesi ile mülkîlik sistemi uygulanmıştır (**Dönmezer - Erman**, s.g. eser, no. 2164).
- 7) 13 Aralık 1957 tarihli Suçluların Geriverilmesi Avrupa Sözleşmesi ve 1959 tarihli Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardım Avrupa Sözleşmesi. Bu Sözleşme 1959'da 1034 sayılı Kanunla onanmıştır.
- 8) **Kunter**, Ana Çizgileri ile Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri konusunda Avrupa Sözleşmesi (İHFM., c. XXXVI, sy. 1-4, Ayrı Bası, sh. 3).

Günümüzde hukuk sistemlerinde müşterek noktaların bulunması şartı ile bir devletin başka bir devletin vermiş bulunduğu ceza yargısını yerine getirmesi kabul edilebilmektedir⁹. Yabancı yargıya güvenmeme ve bağımsızlık düşüncesi ile ilgili olarak ileri sürülmüş olan engeller artık aşılmıştır. Çünkü, yerine getirmeye esas olan yabancı yargı bir uygulama muhakemesi sonunda iç hukuka aktarılmaktadır.

Bu gelişmeler, Avrupa Konseyinin çalışmalarına da aksetmiş ve 18 Mayıs 1970 tarihinde "Ceza Hükümlerinin Milletlerarası Değeri Hakkında Avrupa Sözleşmesi", 15 Mayıs 1970 tarihinde "Ceza Koğuşturulmalarının Aktarılması Konusunda Avrupa Sözleşmesi" ve 27.1.1977 tarihinde "Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi" hazırlanıp, Konseye üye devletlerin imzasına açılmıştır.

Avrupa Devletleri, yukarıda anılan sözleşmelerin ışığı altında yeni yasama faaliyetine girişmişlerdir. Federal Almanya 1977 yılında hazırladığı bir tasarı¹⁰ üzerinde çalışırken, Avusturya, 2. Bölümde ana hatlarını inceleyeceğimiz yasayı kabul etmiş. İsviçre ise, aynı

9) Yabancı devletin verdiği mahkûmiyet kararının yerine getirilmesi Ortaçağda özellikle Kuzey İtalya'da görülmüş, Venedik başka bir devletin cezalandırdığı mahkûmu forsa olarak çalıştırılmak amacı ile almıştır (**Grützner**, a.g.m., sh. 345).

19. Yüzyıl sıralarında millî devlet fikri katı bir biçimde uygulanmakta olduğundan, yabancı yargıların yerine getirilmesi kabul edilebilecek bir uygulama değildi. Ancak, sınır bölgelerinde müşterek ihtiyaçların doğurduğu problemlerin halli için istisna kabul edildiği oluyordu. Bu konuda örnek olarak Belçika, Almanya, Fransa, Hollanda ve İsviçre arasında akdedilmiş bulunan 17.10.1868 tarihli Ren Nehri üzerinde seyrüsefere ilişkin anlaşma zikredilebilir (**Jescheck**, die Vollstreckung ausländischer Straferkenntnisse in der BRD. in : Festschrift für Weber, sh. 336).

Avrupa'daki gelişme Kuzey Devletlerinde ve Benelüks devletlerinde de izlenebilir : Danimarka, Finlandiya, İzlanda, Norveç, İsveç ceza uygulamalarında kendi vatandaşları ile ikametgâhı bu anılan devletlerde bulunan yabancıları bir tutmakta ve istek olduğu takdirde, yabancı devlet yargısını yerine getirmektedirler (**Witschi**, Übernahme der Strafverfolgung nach künftigen Schweizerischen Recht, Bern, 1977, sh. 33).

10) Entwurf eines Gesetzes über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (IRG, Sachgebiet 314, 319).

konuları düzenleyen bir yasa hazırlayarak, 29 Haziran 1981 de referanduma sunmuştur¹¹.

c) Konunun önemi :

Günümüzde milletlerarası niteliği bulunan eylemler, geniş kitlelerin seyahat etmeleri, çalışmak için başka ülkelere gitmeleri ve uluslararası tedhişçiliğin artması gibi nedenlerle gün geçtikçe artmaktadır. Bunun neticesi olarak yurt dışında koğuşturulan ve mahkûm edilen vatandaş sayısı da artmaktadır. Örneğin, 1968 ile 1979 yılları arasında Federal Almanya'da toplam olarak 116.959 Türk mahkûm olmuştur. Sadece 1978 yılına ait olan rakam 17.103'tür¹². Avusturya'da 1978 yılında 211 yabancı hakkında Uyuşturucu Maddeler Kanununa aykırılıktan dolayı koğuşturma yapılmış olup, bunlardan 71'i Federal Alman vatandaşı, 51'i ise Türk vatandaşıdır¹³. 15 Temmuz 1980 deki duruma göre Avusturya'da toplam 37 Türk vatandaşı mahkûm olarak bulunmakta olup, bunların 24'ü Uyuşturucu Maddeler Kanununa aykırılıktan, 4'ü müessir fiilden 6'sı adam öldürme, 3'ü sair suçlardan hüküm giymiş bulunmaktadırlar¹⁴.

Türkiye'deki yabancı mahkûm sayısı ise, bir gazetenin haberine göre 13 olup, bunlardan 12'si uyuşturucu madde trafiği, bir tanesi ise, adam öldürme suçlarından hüküm giymiş bulunmaktadır.

Yabancı ülkedeki mahkûmiyetlerin adli sicile işlendiği de hatırlanacak olursa, yurt dışında işlenmiş bulunan basit bir trafik suçu adli sicile sabıka kaydı diye geçtiğinde, en basitinden silah ruhsatı almaya engel olabilecektir.

11) Bundesgesetz über internationale Rechtshilfe in Strafsachen (IRSG) : 20 Mart 1981 tarihli Federal Kanun.

12) Statistiken der Rechtspflege, 1. Reihe 1, ausgewählte Zahlen für die Rechtspflege, 1969 - 1978.

13) Jahresbericht über die Suchtgiftkriminalität in Österreich 1978, Wien, 1979, s. 56.

14) Avusturya Adalet Bakanlığının özel olarak verdiği sayılar.

İkinci Bölüm

**AVUSTURYA'NIN "İADE VE ADLİ YARDIMLAŞMA
HAKKINDAKİ FEDERAL KANUNUNUN
ANA HATLARI"**

a) Milletlerarası Ceza Hukukunun modern müesseselerini düzenleyen ilk iç hukuk normu olan Avusturya'nın İade ve Adli Yardımlaşma hakkındaki Federal Kanunu¹⁵ 4.12.1979 tarihli olup, 1.7.1980 tarihinde Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri hakkındaki Avrupa Sözleşmesi ve Ceza Koğuşurmalarının Aktarılması konusundaki Avrupa Sözleşmesi ile birlikte yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanunun hazırlanmasında hareket noktası, Ceza Kanununun 1975 yılında köklü bir reforma tâbi tutulmuş bulunmasıdır. Ceza Hukuku reformunun ana ilkeleri Milletlerarası Ceza Hukuku alanına da aktarılmak istenmiş, bu yapılırken fert hak ve özgürlüklerine ilişkin prensipler etkili bir biçimde korunmak amacı güdülmüştür. Kanunun asıl amaçlarından biri de milletlerarası alanda su;la mücadele konusunda işbirliğini en iyi bir şekilde gerçekleştirmektir¹⁶.

b) Devletlerarasındaki İşbirliği :

Devletlerarasında Ceza Hukuku alanındaki işbirliğinde yasa işlemleri mümkün olduğu kadar basitleştirmek ve hızlandırmak amacını gütmüştür. Bütün formalitelerin milletlerarası alanda suçluları engellemediği, sadece adli mercilere engel teşkil ettiği anlaşılmıştır.

Devletlerarasında yapılacak bütün adli yardımlaşma şekillerinde genel kural olarak karşılıklılık esası kabul edilmiştir (m. 3).

İşlemlerin basitleştirilmesi geriverme muhakemesinde şöyle gözlenebilmektedir : İsteğe bağlı bir basitleştirilmiş geriverme muhakemesi kabul edilmiştir (m. 32). Geriverilmesi sözkonusu olan şahıs

15) Bundesgesetz über die Auslieferung und Rechtshilfe in Strafsachen, BGBl 525.

16) Linke, Leitende Grundsätze der Reform des Auslieferungs- und Rechtshilfe, Österreichische —Juristen— Zeitung, 1980, s. 365 vd.

hâkim tarafından dinlendiği sırada geriverilmeyi kabul ettiği takdirde, geriverme muhakemesi yapılmaksızın iade gerçekleştirilecektir.

Geniş manada adlî yardım işlemleri doğrudan doğruya mahkemeler arasında yapılabilecektir. Diğer taraftan istisna olarak yabancı adliye mensuplarına ülkede yapılan Ceza Muhakemesi Hukuku işlemlerine hazır bulunmak suretile katkıda bulunabilmek yetkisi tanınabilecektir (m. 59).

Adlî yardım işlemleri evvelce sadece görülmekte olan bir dava sırasında kabul edilmekte iken, artık sonkararın yargı halini almasından sonra da, örneğin yerinegetirmede mümkün olabilecektir (m. 50). Yabancı bir devlet için yapılan adlî yardım, asıl ceza muhakemesinde, emniyet tedbiri, sabıka kaydının silinmesi, haksız tutuklanan ve mahkûm edilenlere tazminat verilmesi muhakemelerinde, genel affa ilişkin işlerde ve emniyet tedbirinin yerine getirilmesi konularında etkili olabilecektir.

Yargıçların yabancılara muhakemesi sırasında hükmedecekleri cezaların tatbik kabiliyetine sahip bulunması için daha çok hürriyeti bağlayıcı cezalara başvurdukları, şartla salıverme ve tecil yoluna çekinerek gittikleri gözlenmiştir. Avusturya yukarıdaki düzenlemesi ile yabancı yargıçları olumlu bir yönde etkileyebileceğini ummaktadır.

Devletler arasındaki işbirliği alanında getirilen diğer bir yenilik de Devletin aktif olarak adalet mekanizmasını harekete geçirebilmesi örneğin yurt içinde ele geçirilen bir şahsın bir geriverme işlemine konu teşkil edebilecek suç işlemiş olduğunu gösteren yeterli sebepler mevcutsa, gerivermenin teklif edilmesi kabul edilmiştir (m. 28). Bunun gibi Avusturya'nın mahkûm ettiği bir yabancı'nın cezasını çekmek üzere vatandaşı veya devamlı sakini bulunduğu devlete gönderilmesi teklif edilebilecektir.

c) Hukuk Devleti İlkelerinin Korunması :

Avusturya yasasını hukuk devleti ilkeleri açısından incelediğimizde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 3 ve 6. maddelerinin etkin bir biçimde uygulandığını görmekteyiz. Örneğin geriverme muhakemesinde eğer gerivermeyi isteyen devlette yapılacak olan ve-

ya yapılmış bulunan ceza muhakemesinin anılan sözleşmenin 3 ve 6. maddelerinde kabul edilmiş bulunan ilkelere aykırı düşeceğinden korkuluyorsa, geriverme isteği reddedilecektir (m. 19, no. 1). Aynı şekilde adlî yardımda (m. 51/1, no. 2), gözetimin yurt içine aktarılmasında (m. 61, no. 1), yabancı mahkemelerin kararlarının yerine getirilmesinde (m. 64, no. 1) ve koğuşturmanın yurt dışına aktarılmasında (m. 74/3) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 3 ve 6. maddelerinin isteyen devlette uygulanabilip uygulanamayacağı kontrol edilecektir.

Özellikle tabii hâkim esasına uymayan mahkemelerin verdikleri kararlarla sanık hazır bulunmaksızın verilen kararlarda sanığın duruşmaya davet edilip edilmediği, savunma hakkını bilfiil kullanabilip kullanamadığı, müdafii bulunup bulunmadığı ve nihayet etkili bir kanunyolu imkânına sahip bulunup bulunmadığı araştırılacaktır.

Yasa geriverme muhakemesindeki usul alanında da bazı yenilikler getirmiştir. Örneğin gerivermede öncelik kuralı benimsenmiş ve yabancının sınır dışı edilmesile işin geciktirilmesi önlenmiştir (m. 13). Geriverme muhakemesinde sanığın bir müdafaa aracı olan sorgu işlemine tâbi tutulması mecburî tutulmuş ve müdafii mecburiyeti kabul olunmuştur (m. 31/1). Geriverme muhakemesini yapan mahkeme, sanığa isnat edilen suç konusunda sınırlı da olsa, bir inceleme yapabilecektir; eğer geriverilmesi sözkonusu olan şahsa isnat olunan suçu işlememiş olduğunu gösteren yeterli sebepler varsa, belgeler üzerinden inceleme kabul edilmiştir (m. 31/1).

ç) İnsan Hakları :

Avusturya, eski Adalet Bakanı Dr. Broda'nın Avrupa Konseyi çerçevesinde başlattığı ve ölüm cezasının kayıtsız şartsız kaldırılmasına ilişkin çalışmalarını sürdürmektedir. Ölüm cezasını kaldırmış bir ülke olarak, iadede ve koğuşturmanın aktarılmasında, gözetim laktarılmasında ve yerine getirmenin aktarılmasında eğer eylem istekte bulunan devlette ölüm cezası tehdidi altına alınmışsa, adı geçen kurumlara başvurulmasını kabul etmemektedir (m. 74/3).

İnsan Haklarının gözönünde tutulması açısından getirilen bir diğer yenilik de geriverme muhakemesi sırasında sığınma hakkının

tanınması olmuştur. Buna göre geriverilmesi sözkonusu olan kişinin, istekte bulunan devlette ırkı, dini belirli bir halk veya toplum grubuna aidiyeti veya politik görüşleri dolayısıyla ceza koğuşturmasına tâbi tutulacağından veya anılan sebeplerle aleyhte ağır neticelere katlanmaya mecbur bırakılacağından korkuluyorsa, geriverme kabul edilmemiştir (m. 19/3).

Geriverme işlemi, geriverilmesi sözkonusu olan şahıs için, yaşının küçüklüğü, isnat edilen suçun ağırlığı ve Avusturya'da uzun süreden beri ikamet etmekte bulunması gibi sebeplerden dolayı, bu şahıs bakımından, gerçekleştirmiş bulunduğu eylemin önemi ile orantılı olmayacak derecede ağır sonuçlar doğurabilecekse, geriverme kabul edilmemiştir (m. 22). Burada hâkime geniş bir takdir yetkisi tanınmış ve ılımlı bir suç politikası güdülmek istenmiştir.

Basit suçlarda geriverme kabul edilmediği gibi, yerine getirilmesi sözkonusu olan hürriyeti bağlayıcı ceza önemli değilse, (m. 68/2, no. 3) gerivermenin istenmesinden sarfınazar edilebilecektir.

d) Vatandaşın Korunması :

Vatandaşın korunması açısından, geriverilmesi yasağı ve üçüncü bir devletten diğer bir üçüncü devlete transit geçirilmesi yasağı konmuştur (m. 12, 44).

Koğuşturmanın Avusturya'ya aktarılması vatandaşı korumak için etkili bir önlem olacaktır. Yabancı ülkede suç işleyen Avusturya vatandaşı hakkındaki ceza davası Avusturya'da görülecektir. Diğer taraftan tebligat konusunda getirilen düzenleme ile özellikle hazır olmayan sanığın yargılanması durumu önlenmeye çalışılmış ve yüze karşı bir muhakeme yapılması için tedbirler alınmıştır (m. 53/1).

e) Millî Yetkinin Tayini :

Devletlerin Ceza Kanunlarının yer itibarıyla uyguladığı yeri tayinde prensip olarak serbest buldukları bilinmektedir. Böylece bir eylemin yargılanmasında birden fazla devlet yetkili olabilmektedir. Bu gibi durumlarda Ceza Muhakemesini yapacak devletin tayini önem kazanmaktadır.

Avusturya'nın yargılama yetkisi içine giren bir eylemden dolayı geriverme istendiğinde, eğer Ceza Muhakemesinin isteyen devlet-

te yapılması hakikatın daha iyi ortaya çıkarılmasına yarayacaksa, cezanın tayini veya yerine getirilmesi noktalarından gerekli görülürse, geriverme kabul edilmiştir (m. 16, f. 2, no. 2).

Yurt içinde ele geçirilen bir şahsın gerçekleştirmiş bulunduğu eylemin geriverme işlemine konu teşkil edebilecek bir suç olduğunu gösteren yeterli sebepler mevcutsa, Avusturya bu şahsın geriverilmesini de teklif edebilecektir (m. 28).

Koğuşturulmanın aktarılması veya ilgili devletin koğuşturmayı üzerine alması konusundaki yasal düzenlemeler de Avrupa Konseyinin bu konudaki sözleşmesi gözönünde tutularak hazırlanmıştır. İade ve adli yardımlaşma hakkındaki kanunun koğuşturmanın aktarılması konusundaki hükümlerinin uygulanabilmesi için Avusturya'nın o eylem konusunda esasen yargılama yetkisine sahip olması gerekmektedir. Bu açıdan koğuşturmanın Avusturya üzerine alınması bir adli yardım niteliğinde bulunmayıp kendi millî yargılama yetkisinin kullanılmasından ibarettir (m. 60 ve 74).

Yerine getirmenin aktarılması konusunda yeni Yasanın Avusturya Hukukuna getirdiği düzenlemeye göre, yabancılar ile vatansızların cezalarının yerine getirilmesi için üçüncü bir devlete gönderilmelerinde, o devletteki infaz ile infazdan beklenen amaca daha iyi ulaşılabilir ulaşamayacağı kontrol edilecektir (m. 76, f. 2, no. 2). Yabancı bir yargının Avusturya'da yerine getirilmesi konusunda ise, hükümlünün yerine getirmeye razı olması gerekmektedir (m. 64-67).

Avusturya'nın bu konuda böyle bir düzenlemeye gitmiş olması ilgi çekicidir. Zira 1975 Reformuna kadar Avusturya Ceza Kanununda yabancı ceza yargılarının yerine getirilmesi açıkça yasak edilmiş bulunmakta (Eski Avusturya Ceza Kanunu m. 36/3 ve m. 253/2) ve doktrinde de bu düzenleme kabul edilmiş durumda idi.

Yabancı bir mahkeme tarafından hükmedilmiş olan ceza veya emniyet tedbiri Avusturya'da yerine getirilecekse, bu cezanın Avusturya Hukukuna uygulanması gerekmektedir (m. 65/1). Bu uygulanma prosedürü sırasında hürriyeti bağlayıcı ceza belli bir şarta bağlanabileceği gibi, para cezasına da çevrilebilecektir. Avusturya af yetkisini de kullanabilecektir (m. 67, f. 4).

Gözetim aktarılması konusundaki Avrupa Sözleşmesi de inceleme konumuz olan Avusturya yasası ile birlikte Avusturya Hukuku-

nun bir parçası durumuna getirilmiş bulunduğundan, yasada bu konu da düzenlenmiş bulunmaktadır. Yabancı bir devletin istemesi üzerine, yabancı bir mahkemenin yargılaşmış sonkararı ile mahkûm edilmiş bulunan ve hakkında verilecek ceza şartla geribırakılmış olan bir hükümlü ile, hakkında hükmedilmiş bulunan ceza veya emniyet tedbirinin yerine getirilmesi şartlı olarak geribırakılmış veya hürriyeti bağlayıcı ceza veya emniyet tedbirinin yerine getirilmesi sırasında şartla salıverilmiş bulunan bir hükümlünün gözetiminin yurt içine aktarılması kabul edilmiştir (m. 61). Aynı şekilde Avusturya'nın mahkûm etmiş bulunduğu şahısların gözetiminin bir başka devlete aktarılmasının koşulları da yasada gösterilmiştir (m. 75).

Ana hatlarını incelemiş bulunduğumuz Yasa, Türkiye bakımından da bir açıdan önem kazanmaktadır. Türkiye Avrupa Konseyinin koğuşturmanın Aktarılması, Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri, Gözetim Aktarılması konularındaki Sözleşmelerini onaylamış bulunmaktadır. Bu açıdan Milletlerarası Ceza Hukukunun modern müesseseleri Avusturya ile Türkiye arasında uygulanma alanı bulabileceklerdir. Ancak, uygulama Kanununda bir açıklık bulunmaması yüzünden, ceza yargısının başka bir ülkede yerine getirilmesi, sadece Sözleşme Türkiye açısından yürürlüğe girdikten sonra verilen kararlar açısından sözkonusu olabilecektir (CYMDS. m. 68).